

VENEKEELSETE KOHANIMEDE EDASIANDMISEST EESTI KEELES

Sirje Kupp-Sazonov, Oksana Palikova

Ülevaade. Artiklis käsitletakse venekeelsete kohanime (eelkõige tänavanimede) eesti keeles edasiandmise probleeme. Teema on eriti aktuaalne vande-, kohtu- ja politseitõlkide jaoks, kelle igapäevatoösse kuulub dokumentide tõlkimine. Uurimuse eesmärk on kõrvutada ühelt poolt erialakirjanduses antavaid juhiseid ning teiselt poolt tõlkijate endi seisukohti. Tõlkijatele saadetud küsimustikuga kogutud andmetest nähtub, et teooria ja praktika vahel on küllaltki suured erinevused, mis näivad olevat tingitud sellest, et puudub ühtlustatud süsteem Vene kohanime edasiandmiseks eesti keeles, tõlkijad ei tea võimalike abistavate allikate olemasolust ning tuginevad vaid enda kogemusele ja keelevaistule. Seetõttu on vaja reegleid ühtlustada ja täpsustada ning hoolitseda selle eest, et need oleksid hõlpsasti leitavad ja kättesaadavad kõigile asjaosalistele.

Võtmesõnad: tänavanimed, tõlkimine, transkriptsioon, eesti keel, vene keel

1. Sissejuhatus

Artikli teema valikul mängis olulist rolli tööalane huvi ja praktiline vajadus. Oleme Tartu Ülikoolis õpetanud vene-eesti-vene tarbetekstide kirjalikku tõlget juba mitu aastat. Õppetöö käigus oleme korduvalt puutunud kokku küsimusega: mida teha venekeelsete kohanimedega, kuidas oleks neid eesti keeles kõige õigem ning otstarbekam edasi anda? Kohanimed esinevad aadressidena mitmesugustes dokumentides (nt sünni-, surma- ja abielutunnistustes, testamentides, volikirjades, erinevates lepingutes jms). Dokumenditõlkele esitatavad nõuded on ranged, eeldatakse maksimaalset täpsust ja selgust ning oluline on ka see, et tõlgitud teksti nimed ja nimetused oleksid lähtekeelde hõlpsasti n-ö tagasitõlgitavad.

Artiklis tutvustatavale uuringule püstitasime kaks peamist eesmärki.

1. Uurida probleemi reaalselt tausta, vastates järgmistele küsimustele:
 - a) Millest tõlkijad venekeelsete kohanime (eelkõige tänavanimede) eesti keeles edasiandmisel lähtuvad, kas nad tuginevad mingitele abistavatele allikatele?
 - b) Kas olemasolevad soovitused ja juhised tagavad venekeelsete kohanime ühesuguse tõlke eesti keelde?
 - c) Kas praktika on kooskõlas teooriaga, st kuidas eri tõlkijad venekeelseid aadresse eesti keeles edasi annavad ja millistele lahkarvamustele osutavad nende lahendused?
2. Leida kirillitsas kirjutatud kohanime eesti keeles edasiandmise põhimõte, mis aitaks kõrvaldada seniste soovituste vastuolud, oleks rakendatav kõigil võimalikel (keerulistel) juhtudel, vastaks dokumentitõlkele esitatavatele nõuetele ning tagaks selle, et eri tõlkijate tõlgetes esineks üks ja sama kohanimi alati ühesuguses kirjpildis, mida oleks vajadusel võimalik hõlpsasti lähtekeelde tagasi tõlkida.

Eesmärkide täitmiseks koostasime küsimustiku (vt 4. osa), seejärel analüüsimise saadud tulemusi (vt 5. osa) ning lõpuks sõnastasime soovitused, mille järgimine tagaks Vene kohanime ühtlustatud edasiandmise eesti keeles (vt 6. osa).

2. Teoreetilised lähtekohad

Kohanime edasiandmisel on oluline eristada mõisteid nagu transliteratsioon, foneetiline transkriptsioon ja praktiline transkriptsioon. Viimane asub oma olemuselt transliteratsiooni (tähttähele ümberkirjutus) ja foneetilise transkriptsiooni (sõna häälikulise koosseisu edasiandmine) vahel ning hõlmab mõlema meetodi elemente (vt lähemalt Superanskaja 1978: 3–4, 25, Giljarevskij, Starostin 1985: 13–14, EKK: O 23). Vene keeleteaduses on võetud praktilise transkriptsiooni mõiste kasutusele, kuna tõlkimisel on vaja leida tasakaal sõna foneetilise kuju edasiandmise ja kahe keele tähesüsteemide sobivuse ning võimaluste vahel. Artiklis kasutame sõnu *transkribeerimine* ja *transkriptsioon* just praktilise transkribeerimise tähenduses.

Võõrkeelsete (sh venekeelsete) kohanime eesti keelde ümberkirjutamise kohta on allikaid suhteliselt vähe, mõnikord on neis antavad soovitused vastuolulised ning eriti keeruliste juhtumite korral ei pruugi abistavat informatsiooni üldse olla.¹ Järgnevalt vaatleme peamisi allikaid, millele on võimalik tugineda venekeelsete nimede edasiandmisel eesti keeles.

Praktilisel transkribeerimisel on peamisteks abivahenditeks Riigi Teatajas ilmunud määrused “Võõrkeelsete isikunime ümberkirjutusreeglite kehtestamine” (RT I) ja “Isikunime andmisel ja kohaldamisel kasutatavate eesti-ladina tähtede ja sümbolite loetelu ning võõrkeelsete isikunime ümberkirjutusreeglid” (RT II). Kuigi neis on reguleeritud eelkõige võõrkeelsete (sh kirillitsas kirjutatud) isikunime ümberkirjutamist eesti keelde, on esitatud transkribeerimisreeglid ja tähetabel rakendatavad ka kohanimes.

“Eesti keele käsiraamatus” (EKK) on lisaks praktilise transkriptsiooni tähetabelile ja näidetele toodud ka täpsemad näpunäited, mh on öeldud, et vene omadussõnaliste kohanime eesti keelde ümberpanemisel peab lähtuma nende nimisõnalisest

kujust, seega *Орловская область* tuleks eestikeelses tekstis muuta *Orjoli oblastiks*, *Петербургское шоссе* – *Peterburi maanteeks* jne. Transkribeerimisele ei kuulu eestikeelsetena vaadeldavad nimed, nt *Aasovi meri*, *Kaasan*, *Peterburi*, *Pihkva*, *Krimm*, *Siber* jne.

EKK-s esitatud informatsiooni kordab, aga ka täiendab oluliselt Peeter Pälli “Võõrnimekirjutus”. Põhjalikumalt on lahti kirjutatud eelmainitud reegel, et omadussõnalistest kohanimedest tuleks transkribeerimise käigus tuletada nimisõnalised kohanimed. Toonitatakse, et lähtenime puudumisel tuleb transkribeerida nimi reeglipäraselt: nt *Октябрьский район* on ka eesti keeles *Oktjabrski rajoon*, aga kui rajooni nime aluseks on nt linn *Октябрь*, siis tuleb eesti keeles kasutada selle nimisõnalist kuju. Kui aga ka rajoonikeskuse nimi on ka ise omadussõnakujuline, nt *Красногорский район* ja selle keskus *Красногорское*, siis eesti vasteks on *Krasnogorskoje rajoon*. “Sama põhimõtte järgi on *Нижегородская область* meil *Nižni Novgorodi oblast* (*нижегородский* on vene keeles traditsiooniline omadussõnatuletis nimest *Нижний Новгород*).” (Päll 2017: 18) Pälli käsiraamatus on tänavanimedele pühendatud eraldi peatükk. Siinse uurimuse seisukohalt väärivad esiletoomist järgmised mõtted.

Tänavanimede puhul on oluline teadvustada, et tegemist on aadressiüksustega ja nende puhul on originaalnimi alati informatiivsem kui selle tõlkevaste. Teatmetekstides jäävad tänavanimed reeglina tõlkimata, k.a liigisõnad, nt *Downing Street*, *Aleksanterinkatu*, *Brīvības iela*, *Unter den Linden*, *Kungsgatan*. Ilukirjanduses tuleks nimede tõlkimine kõne alla, kui see sisule kaasa aitab.

Vene tänavanimed on olnud traditsiooniliselt kahe meetodi vahepeal, mis tuleneb ilmselt tavast tõlkida ka Eesti tänavanimede liigisõnu vene keelde. Ernst Nurm käsitles Vene tänavanimed 1965. a artiklis ja seal pidas ta võimalikuks nende osalist või täielikku tõlkimist, nt *Суворовский проспект* – *Suorovi prospekt*, *площадь Революции* – *Revolutsiooni väljak*. Tänapäeval tundub erandi tegemine Vene tänavanimedele ebapraktiline ja seega võib soovitada üldreegli järgimist, nt *Suворовски проспект*, *плошад Revoljutsii*. Samamoodi *Тверская улица* – *Tverskaja ulitsa*, *проспект Мира* – *prospekt Mira* jne.

[---] Väike osa kõige tuntumaid linnakohanimesid käibib meil ka üldjuhul tõlgituna, nt *Ladina kvartal* (*Pariisis*), *Markuse väljak* (*Veneetsias*), *Paleeväljak* (*Peterburis*), *Punane väljak* (*Moskvas*). Need on eestikeelsed eksonüümid ja nende hulka ei ole mõistlik suurendada. (Päll 2017: 37)

Seega võib kokkuvõtlikult öelda, et tänavanimedes tuleb eelistada täielikku transkribeerimist (v.a eksonüümide puhul) ning suuremate haldusüksuste omadussõnalised nimed tuleb eesti keeles mugandada nimisõnalisteks (kui on olemas nimisõnalise kujuga haldusüksuse keskuse nimi, mille järgi on omakorda saanud nime terve haldusüksus, nt rajoonikeskus ja rajoon) või säilitada omadussõnaline kuju, kui lähtenimi puudub või see on samuti omadussõnalise kujuga.

Maire Raadik käsitleb käsiraamatus “Väikesed tarbetekstid” vaid tänavate ja väljakute nimesid nii aadresside osana kui ka mujal tekstides ning soovitab jätta need täielikult tõlkimata. Vene nimedest on näidetena toodud *ulitsa Mira*, *Nevski prospekt*, *Malõi Kislovski pereulok* (Raadik 2014: 12).

Lühidalt on võõrkeelsete tänavanimede küsimust käsitletud ka Eesti Keele Instituudi veebilehel leiduvas keelenõuannete kogus (Rehema 2017), infootsinguks saab kasutada EKI kohanimeandmebaasi “Välisriikide kohanimed” (KNAB).

Küsimustikule vastanud tõlkijad viitasid kolmele allikale: “Eesti keele käsiraamatule”, “Võõrnimekirjutusele” ja kohanimeandmebaasile “Välisriikide kohanimed”. Artikli 5. osas analüüsimise, kas ja kui palju professionaalsed tõlkijad abimaterjalide soovistest juhivad.

3. Mõningaid probleeme venekeelsete kohanimede edasiandmisel eesti keeles

Küsimustikku koostades eeldasime, et tulenevalt erinevatest tähestikest on esimeks probleemiks, millega tõlkija kohanimedes kokku puutub, transkribeerimine. Tegelikult saab rääkida probleemide kogumist. Esiteks peab tõlkija tegema valiku transkribeerimise ja tõlkimise vahel. Järgmine küsimus on, kas valitud meetodit tuleks rakendada täielikult või vaid osaliselt, ehk kas transkribeerida kogu nimi, sh ka liigisõna (*улица, площадь, район* jms) või tuleks viimane tõlkida? Mida teha liigisõnadega, mis on olemas lähtekeeles, ent sihtkeeles puuduvad täpsed vasted, nt Vene tänavanimedes esinevad sõnad *линия, проспект* jms? Või tuleks ehk terve kohanimi tõlkida, kui see sisaldab äratuntava tähendusega üldnimesid.

Lisaks sellele esmasele küsimusele peavad vene-eesti tõlkijad lahendama mitmeid teisigi, sugugi mitte vähem keerulisi probleeme. Muuhulgas tuleb otsustada:

1. Mida teha venekeelse omadussõnalise nimekujuga, kas anda see eesti keeles edasi nimisõnalisel või mugandamata kujul?
2. Kuidas toimida kirillitsa tähega *ë*, mis kirjalikes tekstides on reeglina asendatud tähega *e*? Foneetiliselt on neil täiesti erinevad vasted (*ë = jo/o* ja *e = je/e*) ning tihtipeale ei ole tõlkijal võimalust välja selgitada, kuidas nime lähtekeeles hääldatakse.
3. Kuidas peaks eesti keelde “tõlkima” kohanimed, mis sisaldavad järgarve? Erinevalt eesti keelest ei märgi vene keeles järgarvu punkt, vaid käändelõpp, seega kui eesti keeles asendada käändelõpp punktiga, võib tekkida raskusi algse nimekuju taastamisega.
4. Kas ametlike dokumentide tõlkes tuleks säilitada väljakujunenud, traditsioonilised eestikeelsed vasted, nagu nt *Punane väljak* ja *Peterburi maantee*, või tuleks ka nende kohtade venekeelsed nimed transkribeerida?

Kindlasti pole see ammendav loetelu raskustest, millega puutuvad kokku vande-, kohtu- ja politseitõlgid mitmesuguseid venekeelseid dokumente eestindades. Kuna need murekohad tulid selgesti välja ka küsitluse vastustest, siis peatume neil põgusalt tulemuste osas.

4. Küsimustik

Leidmaks vastuseid meid huvitavatele uurimisküsimustele, koostasime keskkonnas Google Forms küsimustiku ja saatsime selle 2019. a kevadel lingina tõlkijatele.² Vastamiseks oli aega pisut üle kahe nädala.

4.1. Vastajad

Sihtrühmaks valisime Eesti vande-, kohtu- ja politseitõlgid, kuna eeldasime, et nemad puutuvad oma igapäevase töö käigus vaadeldava probleemiga enim kokku. Paraku ei saanud me igale tõlkijale küsitluse linki isiklikult saata, sest avalikult kättesaadav e-posti aadress oli olemas vaid osal neist, nt 20 vandetõlgil (töökeelteks eesti ja vene), kellelt saime viis täidetud ankeeti. Politseitõlkidest saatsime küsimustiku ühele, kes edastas selle teistele. Kokku laekus politseitõlkidelt samuti viis täidetud ankeeti. Kohtutõlkidele saatsime küsimustiku lingi isiklikult 20 inimesele, samuti Harju Maakohtu Tallinna kohtumaja üldisele e-posti aadressile. Ka kohtutõlkidelt saime viis täidetud ankeeti.

4.2. Küsimustiku struktuur

Küsimustikus oli 30 küsimust. Neist kolm esimest olid tõlkijate professionaalse tausta kohta: 1) ametikoht (vande-, kohtu- või politseitõlk) – üks vastanutest töötas üheaegselt nii kohtu- kui ka vandetõlgina; 2) töökogemus – see jäi vahemikku 6 kuud kuni 45 aastat; 3) tõlkesuund (vene-eesti või eesti-vene) – suurem osa vastanuid (11) tõlgib nii eesti keelest vene keelde kui ka vastupidi, kolm tõlkijat töötavad vaid vene-eesti suunal ning üks eesti-vene suunal. Küsimustes 4–5 palusime märkida, kas ollakse huvitatud analüüsi tulemuste kokkuvõttest – sellest võimalusest keeldus 15 vastanust vaid kaks tõlkijat. Suurem osa ankeedist (küsimused 6–24 ja 28–30) oli mõeldud tõlkenäidete kogumiseks ja tõlkestrateegiate väljaselgitamiseks. Tõlkijate suhtumist teemasse (sh probleemi teadvustamist) uurisime küsimustega 25–27.

Kohustuslikud olid nii küsimused professionaalse tausta kohta kui ka küsimused, kus palusime anda eesti keeles edasi venekeelsed täisaadressid (28–30). Kohustuslik oli ka küsimus 6, kus esitasime ühe kohanime (*Чкаловский район*) ja palusime vastajatel valida selle nimisõnalisel (*Tškalovi rajoon*) või mugandamata (*Tškalovski rajoon*) kujul edasiandmise vahel. See oli omamoodi testküsimus, kuna meid huvitas, milline on tõlkijate üldine suhtumine venekeelsete kohanimedega edasiandmisesse tarbetekstides (vt artikli osa 5.1). Saadud vastuste taustal saime analüüsida tõlkija valikuid küsitluse järgmises osas, kus oli palutud venekeelsetele tänavanimedele anda eesti vasted. Etteruttavalt võib öelda, et nii mõnigi tõlkija läks edasistes küsimustes vastuollu oma varasema vastusega ehk teoreetilise valikuga.

Küsimustes 8–24 oli esitatud 17 erinevat Venemaa tänavanime ning vastaja pidi kirjutama, kuidas tema arvates tuleks neid eesti keeles edasi anda. Ehkki need küsimused ei olnud kohustuslikud, pakkusid oma tõlkevasted 14 tõlkijat – mis omakorda näitab, kui võrd aktuaalseks nad peavad venekeelse kohanime eesti keeles edasiandmise probleemi.

Küsimus 25 oli allikate kohta: “Kas lähtute ka mingisugustes näpunäidetest? Kui jah, siis nimetage palun mõni allikas, kust juhised pärinevad”. Samuti soovisime teada, kas vastaja tõlkepraktikas on tulnud ette konkreetseid raskusi just venekeelsete aadresside edasiandmisega eesti keeles ning kuidas on sel juhul toimitud, palusime võimalusel tuua ka mõni näide (küsimused 26–27).

5. Tulemused

Küsimustiku vastustest selgusid tõlkijate strateegiad, kuidas nad venekeelseid kohanimedid ja aadresse eesti keeles edasi annavad, milliseid abivahendeid nad kasutavad ning kas nende praktikas on ette tulnud ka probleeme, mille lahendamiseks nad on häta jäänud.

5.1. Probleemi tähtsus tõlkija pilgu läbi

Küsimusele 26 “Kas Teie praktikas on tulnud ette juhtumeid, kui mõne aadressi edastamisega on olnud raskusi? Kuidas olete sellisel juhul toimunud?” vastas jaatavalt kuus tõlkijat, nende seas ka kogenud tõlkijad (töökogemus üle kümne aasta). Esitame mõningad vastused (kirjaviis muutmata):

Oh, kogu aeg Amuuri-äärse, Petropavlovsk-Kamtsatski linna mingi rajoon, pluss igasugused Siberi rajoonid ja külad. Põhimõtteliselt tuleb lahti harutada Googli abil selle linnakese või külanõukogu originaalnimi ja siis saab juba edasi tõlkida. Mäletan, et selle Petropavlovsk Kamtsatskiga oli üks igavene “nikerdamine” aga on veel olnud, dokumendid on käsitsi kirjutatud ja asulate nimed on ju täiesti tundmatud. (vandetõlk)

[---] kui vene keelest on aadress (nt ПИРОЕЗД vms) tõlgitud eesti keelde LÄBISÕIT, siis tagasi tõlkimine on problemaatiline. (vandetõlk)

[---] улица 9 Мая tõlkisin Devjatogo Maja tänav, kui oleksin tõlkinud 9 Maja tänav oleks see tekitanud segadust eesti keeles. (vande- ja kohtutõlk)

[---] улица Морская tõlgiti Mere tänav, Sankt - Peterburi linn. (kohtutõlk)

Küsimuses 25 palusime tõlkijatel nimetada allikaid, kust nad raskuste ilmnemisel infot ja nõuandeid otsivad. Lisaks 2. osas toodule saadakse abi veel:

- otsingumootorist Google,
- Riigi Teataja kohanimede transkribeerimist ja translitereerimist reeglistava tähetabeli kehtestamise määrusest (RT III),
- sõnaraamatutest (konkreetseid sõnaraamatuid ei nimetatud),
- kogemusest ja keelevaistust,
- mõistlikkuse põhimõttest.

5.2. Tõlkelahenduste analüüs

Suurema osa ankeedist moodustavad küsimused, kus tõlkijad said välja pakkuda oma lahendusi erinevate kohanimede vene keelest eesti keeles edasiandmiseks.

Küsimus 6 on praktiline ülesanne, kus palusime tõlkijatel valida ühe kohanime nimisõnalise või mugandamata kujul edasiandmise vahel: kas *Чкаловский район* peaks dokumendi eestikeelses variandis olema *Tškalovi rajoon* või *Tškalovski rajoon*? Vastused jagunesid tasavägiselt: kaks vande-, kolm kohtu- ja kaks politseitõlki leidsid, et õigem on kohanimi anda edasi nimisõnalisel kujul (*Tškalovi rajoon*). Mugandamata variandi (*Tškalovski rajoon*) poolt olid kolm kohtu-, kolm

politsei- ja kaks vandetõlki. Seega võib väita, et erinev lähenemine ei tulene konkreetsest ametikohast. Küll aga torkas silma asjaolu, et tõlkijad, kelle tõlkesuund on ainult vene-eesti (st eesti-vene suunal nad ei tõlgi), kalduvad sagedamini eelistama kohanime nimisõnalist kuju ja viitavad seejuures eelkõige eestikeelsusele, eesti ortograafiareeglite järgi lubatud nimekirjutuskorrale ning sellele, et lähtenimi on *Tškalov*. Mugandamata variandi pooldajad tõid argumentidena maksimaalse täpsuse ja kohanime hõlpsasti leitavuse ka vene keelt oskamata.

Üks tõlkija lisas täpsustuseks, et kui tegu on puhtalt aadressi hulka kuuluva nimega, siis ta transkribeeriks selle, aga kui tegu on tekstis esineva kohanimega, siis eelistaks ta nimisõnalist edasiandmist. Teine tõlkija rõhutas, et sulgudes tuleks alati esitada kohanimi ka originaalkeeles, kuna “Aadress ei ole iluasi, vaid praktilist väärtust omav rekvisiit ja peab olema üheselt mõistetav ja kasutatav”.

Tõlkijate eelistused liigisõnade tõlkimisel selgusid küsitluse järgmises osas: küsimustes 8–24 oli palutud kirjutada 17 Venemaa tänavanime eesti keelde ümber nii, nagu nad õigeks peavad. Artikli maht ei võimalda analüüsida kõiki vastuseid, tõlkestrateegiate kokkuvõtte esitab tabel 1. Püüame iga 3. osas mainitud raskuse kohta esitada võimalikult mitmekülgse pildi tõlkijate põhimõtetest ja meetoditest. Lisaks analüüsime, mida üks või teine lahendus endaga kaasa toob ning kas oleks põhjust ühte lähenemist mõnele teisele eelistada.

Tabel 1. Kokkuvõte valitud tõlkestrateegiatest
(14 vastajat, üks jättis nende küsimustele vastamata)

Tänavanimi	Tõlge	Osaline tõlge	Transkriptsioon
<i>1-я Северная линия</i>	1	6	7
<i>набережная Академика Туполева</i>	9	1	4
<i>площадь Энергетиков</i>	9	1	4
<i>улица Березовая аллея</i>	0	6	8
<i>Басманный тупик</i>	0	8	6
<i>1-й Автозаводский проезд</i>	0	7	7
<i>Детскосельский бульвар</i>	0	8	6
<i>Агаповское шоссе</i>	0	11	3
<i>бульвар Адмирала Ушакова</i>	9	2	3
<i>Молочный переулок</i>	0	10	4
<i>улица Новая дорога</i>	0	13	1
<i>Красная площадь</i>	11	0	3
<i>Петербургское шоссе</i>	11	1	2
<i>улица 26-ти Бакинских Комиссаров</i>	6	6	2
<i>Беговая аллея</i>	0	9	5
<i>Площадь Васильевский Спуск</i>	0	10	4
<i>Севастопольский проспект</i>	0	5	9
Kokku	56	104	78

Niisiis, esimene küsimus: **kas tõlkida või transkribeerida?**

Kogu tänavanime tõlkimist eelistanud tõlkijad pakkusid välja näiteks järgmised variandid:

- (1) 1-я Северная линия
- (1a) 1. Põhjaliin
- (2) набережная Академика Туполева
- (2a) Akadeemik Tupolevi kaldapealne
- (2b) Akadeemik Tupolevi kaldatänav
- (3) площадь Энергетиков
- (3a) Energeetikute väljak

Kuigi eesti keelde tõlgitud dokumendis võib tunduda, et loogilisem ja kohasem oleks kaotada võõrkeelsuse jäljed ning seetõttu tõlkida maksimaalselt kõik täis-tähenduslikud sõnad, pole ometi tegu parima lahendusega ja seda mitmel põhjusel. Peamine argument on see, et sel viisil eestindatud tänavanimel tekib tõsiseid raskusi originaalse nimekuju taastamisega. Esiteks võib eesti sõnal olla vene keeles mitu vastet, näiteks sõnale *пõhi* vastab *север* kui ilmakaar ja *дно* kui millegi põhi, nt merepõhi. Teiseks, ühte ja sama tänavanime saab edasi anda erinevate nimekujudega (2a ja 2b), mis jällegi ei sobi kokku dokumentidele esitava ühemõttelisuse ja selguse põhimõttega.

Küsitletute seas oli neid, kes eelistasid tänavanimedid **osaliselt transkribeerida** (pärisnime osa) ja **osaliselt tõlkida** (liigisõna):

- (4) улица Березовая **аллея**
- (4a) Berjzovaja allee **tänav**
- (4b) Berezovaja tänav **allee**
- (4c) Berjzovaja **puiestee**
- (5) 1-я Северная **линия**
- (5a) 1. Severnaja **liin**
- (5b) 1. Severnaja **majarida**
- (6) Басманный **тупик**
- (6a) Basmannõi **umbtee**
- (6b) Basmannõi **umbtänav**
- (6c) Basmannõi **tupiktänav**
- (7) 1-й Автозаводский **проезд**
- (7a) 1. Avtozavodskoi **käik**
- (7b) 1. Avtozavodi **põik**
- (7c) 1. Avtozavdski **teepõik**
- (7d) 1. Avtozavodski **põiktänav**
- (7e) Avtozavodski **läbisõit**

Paraku on ka sellisel lähenemisel oma puudused. Kui jätta kõrvale sõnapaar *улица / tänav*, siis rohkem selliseid liigisõnu ei olegi, millel oleks kummaski keeles vaid üks vaste. Mitu tõlkevõimalust põhjustavad olukorra, kus üks ja sama tänav on erinevates dokumentides tõlgitud erinevalt (nt *аллея* on erinevates dokumentides kord *allee* ja kord *puiestee*) ning taas tekib probleem retranskribeerimisega. Keerulisem

on aga olukord nende tänavatüüpide puhul, mida Eesti kontekstis üldse ei ole, nt *набережная, тупик, проезд, линия* jms, kuna nendele adekvaatse vaste leidmine on iseenesest raskendatud.

Siiski kerkib ka *улица* puhul küsimus, kas seda peaks tõlkima. Kui tõmmata paralleele teiste keeltega, siis *Baker Street* jääb ikka *Baker Street*'iks (isegi ilukirjanduses), samuti jäävad muutumatule kujule *rue Saint Dominique* ja *Rencēnu iela* jms. Seega kirillitsa ei saa olla põhjuseks, miks tuleks tõlkida ka liigisõnad. Kui kehtestada reegel, mille järgi tänavate liigisõnu ei tõlgita (et vältida variante), siis peaks see kehtima eranditeta (st ulitsa tuleks samuti transkribeerida). Muidu on selline lahendus samuti eksitav.

Osaline transkribeerimine tähendab praktikas kahte veidi erinevat lähenemisi. Esiteks esines originaali omadussõnakujulise nime mugandamist eesti keeles nimisõnaliseks, vt näiteid (7b), (8a), (9a) ja (9b).

(8) Детскосельский бульвар

(8a) Detskoje Selo bulvar

(9) Агаповское шоссе

(9a) Agapovi maantee

(9b) Agapovka maantee

Sellise lahenduse peamiseks raskuseks on taas algse nimekuju tuvastamine, nt *Detskoje Selo bulvar* võib olla *Детскосельский бульвар* või **бульвар Детского Села*.

Teiseks esines osalises transkriptsioonis mõnikord vene keele kesksõo vormi muutumist meessoõ vormiks, nt *Агаповское шоссе* vasteks pakuti muuhulgas *Агаповски маantee*. Meenutame, et ka Päll (2017) soovitas kasutada eesti keeles varianti *Krasnogorskoje rajoon* vastena venekeelsele *Красногорский район*, võttes aluseks rajoonikeskuse nime *Krasnogorskoje*. Sedalaadi transformatsioonid ei ole aga paraku parim lahendus, kuna neid kohanimedid vene keelde n-õ tagasi tõlkides tekib vastuolu kahe sõna grammatiliste vormide vahel (maantee nimi saab vene keeles olla vaid kesksõost ning rajooni nimi vaid meessoost).

Variantidest, kus tõlkijad olid otsustanud osalise transkribeerimise kasuks, ilmnes, et soovitus võimalusel võtta aluseks lähtenimi on küllaltki keeruline järgida. Nt *Агаповское шоссе* eestikeelsed variandid tõestavad, et tõlkijatel pole lihtne otsustada, millest konkreetne nimi lähtub. Internetiotsingust ilmneb, et on olemas isikunimi *Агапов / Агапова*; rajoon, mille halduskeskuseks on *Агаповка*, ning küla *Агапово*. Variant *Агапови маantee* viitab isikunimest tuletatud nimele, *Агаповка маantee* seostub mainitud rajoonikeskusega, *Агаповски* nimest aga jääb selgusetuks, mis on moodustamisel aluseks võetud. Seega on oht, et otsingutöö viib hoopiski ekslike tulemusteni. Küsimusi tekitab ka nt Pälli "Võõrnimekirjutuses" (2017: 18) esitatud variant *Озёрский район – Ozjorõ rajoon*. Sellenimeline rajoon esineb vähemalt kahes oblastis – Kaliningradis ja Moskvast –, samas kannavad rajoonikeskused eri nimesid, esimesel juhul *Озёрск / Ozjorsk* ja teisel juhul *Озёры / Ozjorõ*. Seega on tegu potentsiaalselt veaohtriku olukorraga, mida saaks vältida, kui tõlkijad eelistavad rajooni nime transkribeerimist ega pea tegema lisatööd rajoonikeskuse täpse nime väljaselgitamiseks. Lisaks tuleb meeles pidada, et sageli toimub tõlkimine piiratud aja jooksul, mistõttu ei pruugi lähtenime otsinguteks aegagi olla.

Vastustest tuli selgelt välja ka see, et mõnikord oli tõlkijatel keeruline otsustada, kus jookseb piir nime ja liigisõna vahel, nt *улица Новая дорога* ühe variandina

pakuti *Novaja tee tänav*, tegelikult on liigisõnaks vaid *улица* ja *Новая дорога* on tänava nimi. Sarnane olukord on näidetes (4a) ja (4b).

Osalises transkriptsioonis esines variante, kus osa nimest oli ilma vormi muutmata küll transkribeeritud, kuid samas liigisõna tõlgiti ja muudeti ka sõnajärge, nt (10a).

- (10) площадь Энергетиков
- (10a) Energetikov väljak

Viimane viis, kuidas tõlkijad venekeelseid kohanimedid eesti keelde ümber panevad, on **täielik praktiline transkriptsioon**. Paraku ei ole ka sellel juhul kõik ühtlustatud. Küsimustikus ei olnud eraldi küsimust selle kohta, millistest reeglitest tõlkijad transkribeerimisel lähtuvad, kuna me ei soovinud neid tõlkimise ega transkribeerimise poole kallutada. Vastustest nähtus, et mitte kõik tõlkijad pole aluseks võtnud “Eesti keele käsiraamatus” (EKK) ega Riigi Teataja määruses (RT III) esitatud vene-eesti transkriptsiooni tähetabelit ning enim eriarvamusi põhjustavad vene keele susisevad häälikud, vt (11)–(14). Tänavanimedele *площадь Энергетиков* (14) ei pakkunud ükski vastanutest varianti, mis oleks kooskõlas “Eesti keele käsiraamatu” ja Riigi Teataja määruse tähetabeliga, mille kohaselt tuleks liigisõna transkribeerida eesti keelde kujul *ploštšad*.

- (11) бульвар Адмирала Ушакова
- (11a) bulvar Admirala Ushakova
- (11b) bulvar Admirala Ušakova

- (12) набережная Академика Туполева
- (12a) nabereznaja Akademika Tupoleva
- (12b) naberežnaja Akademika Tupoleva

- (13) Молочный переулок
- (13a) Moljtcnõi pereulok
- (13b) Molotsnõi pereulok
- (13c) Molotšnõi pereulok

- (14) площадь Энергетиков
- (14a) plošad Energetikov
- (14b) plosshad Energetikov
- (14c) plostšad Energetikov
- (14d) ploststhad Energetikov

Ka teiste 3. osas mainitud tõlkeraskuste osas ei näi tõlkijate hulgas olevat üksmeelt. Kirjapildis mitte kajastuva **ë-hääliku**, nt tänavanimed *улица Березовая аллея*, otsustas suurem osa (üheksa tõlkijat) transkribeerida eesti keelde *jo*-na (*Berjozovaja*), ent viis vastanut lähtusid vaid kirjapildist ja mitte hääldusest ning eelistasid seetõttu tähte *e* ka eesti keeles (*Berezovaja*). Arvatavasti mõjutas tõlkijaid eelistatud lahenduse (*Berjozovaja*) kasuks otsustamisel tüve leksikaalse tähenduse ning vastavalt ka sõna *берёза* ‘kask’ nii foneetilise kui ka ortograafilise kuju teadmine. Samas ei pruugi see valik olla samasugune juhul, kui *ë*-tähega kohanimi ei ole moodustatud apellatiivist (küsimustikus kahjuks selliseid näiteid ei olnud).

Erimeelsusi põhjustab ka **järgarvude** kirjutamine tänavanimedes. *1-я Северная линия* vastena pakkusid kolm tõlkijat *1-ja Severnaja linija* ja ülejäänud

eelistasid tähistada järgarvu eesti keele päraselt numbri ja punktiga (*1. Severnaja linija*). Kui võtta eesmärgiks algse nimekuju probleemivaba taastamine, siis tuleks eelistada täieliku transkribeerimise varianti (*1-ja Severnaja linija*), kuna eesti ja vene keeles tähistatakse järgarve erinevalt (vt osa 3). Selleks, et retranskribeerimisel teada, et *1.* märgib 'esimest', ei piisa ainult tähetabeli tundmisest.

Enim tõlkevariante (kokku 13) pakuti arvu sisaldavale tänavanimel *улица 26-ти Бакинских Комиссаров* (15a–15m).

- (15) улица 26-ти Бакинских Комиссаров
- (15a) ulitsa 26-ti Bakinskihh Komissarov
- (15b) 26 Bakinski Komissari tänav
- (15c) 26 Bakinskih Komissarov tänav
- (15d) 26-ti Bakinskih Komissarov tn
- (15e) 26 Bakuu komissari (nimeline) tänav
- (15f) 26 Bakuu Komissari tänav
- (15g) 26 Bakuu komissari tänav
- (15h) 26 Bakini Komissari tänav
- (15i) 26 Bakinski Komissari tänav
- (15j) 26. Bakuu komissaari tänav
- (15k) 26 Baku Komissaaride tee
- (15l) 26. Bakinski Komissaride tänav
- (15m) ulitsa 26-i Bakunskih Komissarov

Palusime tõlkijatel pakkuda oma variandid ka **traditsioonilisi eestikeelseid vasteid omavatele** tänavanimedele *Красная площадь* ja *Петербургское шоссе*. Kolm vastanut leidsid, et *Красная площадь* tuleks sarnaselt teistele kohanimedele täielikult transkribeerida. *Петербургское шоссе* peaks kümne tõlkija hinnangul eestikeelses teksti olema *Peterburi maantee*, kaks tõlkijat eelistasid täielikku transkribeerimist ning üks tõlkija pakkus vasteks *Peterburi tee*, juhul kui juttu on Eestis asuvast maanteest.

Küsimustiku viimases osas (küsimused 28–30) palusime tõlkijatel eesti keelde ümber panna kolm Venemaa aadressi. Analüüsisime järgnevas ühe aadressi vasteid.

- (16) Московский проспект, 73, корпус 3, литера А, Адмиралтейский район, Санкт-Петербург, Россия
- (16a) Moskovski prospekt 73 korpus 3 litera A, Admiralteiski rajon Sankt-Peterburg Venemaa
- (16b) Moskovski prospekt, 73, korpus 3, litera A, Admiralteiski rajoon, Sankt-Peterburg, Venemaa
- (16c) Venemaa, Sankt-Peterburg, Admiralteiski rajoon, Moskovski prospekt, maja 73, korpus 3, litera A
- (16d) Moskovski prospekt, 73, hoone 3, tähega A, Admiralteiski rajoon, Peterburi, Venemaa
- (16e) Moskva prospekt 73A korpus 3, Admiraliteiski rajoon, Sankt Peterburg, Venemaa
- (16f) *Moskovski prospekt* 73, korpus 3, littera A, *Admiralteiski* rajoon, Peterburi, Venemaa
- (16g) Venemaa, Peterburi, Admiralteiski linnaosa, tähis A, 3. korpus, Moskva prospekt 73

- (16h) Venemaa, Sankt-Peterburg, Admiralteiski rajoon, Moskva prospekt 73, korpus 3A
- (16i) Moskva prospekt 73, korpus 3A, Admirali rajoon, Sankt-Peterburg, Venemaa (16j) Moskva prospekt 73, korpus 3A, Admiralteiski rajoon, Peterburi, Venemaa
- (16k) Moskva prospekt 73, hoone 3A, Admiralteiski rajoon, Sankt-Peterburg, Venemaa
- (16l) Moskovski prospekt 73 korpus 3 täht A, Admiralteiski rajoon, Peterburi, Venemaa
- (16m) Venemaa, Sankt-Peterburg, Admiralteiski rajoon, litera A, 3. korpus, Moskva prospekt 73
- (16n) Moskovski prospekt 73, korpus 3, litera A, Admiralteiski rajoon, Sankt-Peterburg, Russia

Täisaadressi probleemiks näib olevat osade järjekord, kuna koguni neli tõlkijat otsustasid järjestust muuta ja alustada kõige suuremast haldusüksusest. Teise lahkavumuse on põhjustanud linna nimi, kuna pakuti kolme erinevat kirjutusviisi: *Peterburi*, *Sankt-Peterburg* ja *Sankt Peterburg*. Rajooni ja tänavanimed ilmnevad eelpool vaadeldud transkribeerimise ning tõlkimise probleemid. Samuti on erinevalt lahendatud Venemaa aadressidele omaste sõnade *корпус* ja *литера* eesti keelde edasiandmine.

Üldpilt näib taas tõestavat seda, et puudub ühtlustatud reeglistik ja arusaam, kuidas aadresse peaks dokumentides eesti keelde ümber panema, ning iga tõlkija toetub vaid oma kogemusele ja keelevaistule.

6. Kokkuvõte

Venekeelsete kohanimedede edasiandmine eesti keeles võib näida pisiasjana, kuid tegelikkuses võib see olla problemaatiline ja aeganõudev osa tõlkeprotsessist. Ka see, et tõlkijatel ei olnud kahju näpistada oma kiirest tööajast mõnikümmend minutit, et osaleda küsitluses, tõestab nende jaoks aktuaalset probleemi.

Kogutud materjal ja selle analüüs lubab teha kaks järeldust.

1. Tõlkijate seas ei ole üksmeelt, kuidas peaks venekeelseid kohanimesid eesti keeles edasi andma. Kõige keerulisemateks osutusid nimed, mis sisaldasid numbreid, täistähenduslikke sõnu, sõnade käändevorme. Nendele saime enim tõlkevariante (näiteks *улица 26-ти Бакинских Комиссаров* tõlgiti kolmeteistkümmel (!) erineval viisil, näide 15), millest omakorda järeldub, et ühe ja sama tänavanime tõlkekujude kokkuviimine algse nimega võib osutada keeruliseks või koguni võimatuks.
2. Järjepidevus puudub sageli ka ühe tõlkija tõlgetes. Näiteks mõni, kes esimese tänavanime tõlkes eelistas mugandamata nimekuju nimisõnalisele, kuna sel viisil on aadress leitav ka vene keelt mitteoskava inimese jaoks, ei järginud oma edasistes tõlgetes sugugi seda põhimõtet.

Olukorra parandamiseks ja segaduse vähendamiseks teeme ettepaneku tarbetekstides (ehk eelkõige dokumentides) **eelistada transkribeerimist ja võimalusel lisada sulgudesse nimi lähtekeeles**, kuna sel juhul

- 1) puudub vajadus sõnastada eraldi reeglid nt rajooni- ja tänavanimede edasiandmise kohta;
- 2) ei pea tõlkija tegema põhjalikku otsimistööd, et selgitada välja, mis nimega koha järgi on konkreetne haldusüksus (nt rajoon) oma nime saanud, kuna see võib viia ekslike tulemusteni või mitme variandi olemasolul tekitada ühele ja samale kohanimele mitu erinevat nimekuju;
- 3) esitatakse venekeelsed kohanimed eesti keeles alati samal põhimõttel, tagatud oleks järjepidevus ega saa tekkida võimalust, et eri tõlgetes on ühel kohanimel mitu eestikeelset varianti. Seda põhimõtet võiks kasutada ka sellistes kohanimedes nagu *Красная площадь* ja *Петербургское шоссе*, juhul kui need on aadressi osad. Rõhutame, et see soovitus puudutab vaid tarbetekste (eelkõige dokumente), muudel juhtudel (nt ilukirjandus, ajakirjandus jms) on traditsiooniliste ning mugandatud variantide, nagu *Punane väljak* ja *Peterburi maantee*, kasutamine igati mõeldav;
- 4) on hõlbus retranskribeerida kohanimedid lähtekeelde, vaja on kasutada vaid kokkulepitud tähetabelit ning algse nimekuju taastamisel ei ole nõutav kummagi keele oskus ega teadmised grammatikast (käänamisest vm). Näiteks lubab transkribeerimine lahendada *ë*-probleemi: kui tõlkija lähtub originaaldokumendis esitatud kirja- ja pildist ning edastab *ë* nagu *jo/o* ja *e* nagu *je/e* (mitte ei otsusta, kumb häälik on konkreetset juhul tähe taga), siis ka retranskribeerimisel taastub originaalkirjapilt;
- 5) on lahendatud tänava eripäraste liiginimetuste (*набережная* jms) ning järgarvudega kohanimede edasiandmise probleem;
- 6) on võimalik luua transkribeerimise tarbeks tehniline abivahend või rakendus, mis kiirendaks ja hõlbustaks tõlkijate tööd. Nt on Eesti Keele Instituudi domeenis vabavaraline programm Trans.kribaja, mis kuvab venekeelset koha- või isikunime ladina tähtedega viiel erineval viisil (eesti transkriptsioon: *Krasnaja Ploštšad*, eesti transliteratsioon: *Krasnaja Ploščad'*, Library of Congress: *Krasnaia Ploshchad'*, BGN/PCGN: *Krasnaya Ploshchad'*, vene-prantsuse (NSVL välispass): *Krasnaia Plochtchad*). Vastanutest ei viidanud sellele programmile keegi, millest võib järeldada, et selle olemasolust ei teata. Siiski vajaks programm mõningast korrigeerimist, sest see kirjutab suure algustähega ka need sõnad, mida pole vaja, nt **U**litsa 26-**T**i Bakinskihh Komissarov; Moskovski **P**rospekt, 73, **K**orpuss 3, **L**itera A, Admiralteiski **R**aion; 1-**J**a Severnaja **L**inija. Ent ka sellise programmi kasutamisel on vaja esmalt jõuda kokkuleppele vene kohanimede eesti keeles edasiandmise reeglites ja põhimõtetes, nt mis puudutab sõnade *улица*, *аллея* jms tõlkimist või transkribeerimist.

Kuigi kõik tõlkijad peaksid teadma vene-eesti transkriptsiooni tähetabelit, vajaks see meie hinnangul täiendamist, sest seal pole arvesse võetud kõiki võimalikke juhtumeid ja mõni soovitus võib tõlkijat segadusse ajada. See aga on järgmise uurimuse teema.

Tõlkijatele võiksid lisaks erinevatele allikatele abiks olla täienduskoolitused, kus ühe teemana käsitletak ka võõrkeelsete (sh vene) kohanimede edasiandmist eesti keeles, ent nende korraldamine on mõttekas alles siis, kui ühtsetes reeglites ja strateegiates on kokku lepitud. Meil puuduvad andmed selle kohta, kas ja milliseid koolitusi politsei-, kohtu- ja vandetõlkidele korraldatakse, ka see küsimus vääriks eraldi uurimist.

Viidatud kirjandus

- EKK = Erelt, Mati; Erelt, Tiiu; Ross, Kristiina 2007. Eesti keele käsiraamat. [‘The Handbook of Estonian’.] Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus. <http://www.eki.ee/books/ekko9/index.php?p=2&p1=6&id=37> (15.8.2019).
- Giljarevskij, Rudžero; Starostin, Boris 1985. Inostrannye imena i nazvanija v russkom tekste. Spravočnik. [‘Foreign Names in Russian Text: A Handbook’]. Moskva.
- Päll, Peeter 2005. Võõrnimed eestikeelses tekstis [‘Foreign Names in Estonian Texts’]. Dissertationes philologiae estonicae Universitatis Tartuensis 15. Tartu: Tartu Ülikool.
- Päll, Peeter 2017. Võõrnimekirjutus. [‘On the Writing of Non-Estonian Names’]. Tartu: Keelehooldekeskus. http://engine.koduleht.net/templates/keelehooldekeskus/files/mdl_files.php/neti_pall_18.pdf (15.8.2019).
- Raadik, Maire 2014. Väikesed tarbetekstid. Käsiraamat [‘Short Non-literary Texts: A Handbook’]. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus. https://keeleabi.eki.ee/pdf/vaikessed_tarbetekstid.pdf (15.8.2019).
- Superanskaja, Aleksandra 1978. Teoretičeskie osnovy praktičeskoj transkripcii [‘Theoretical Basics of Practical Transcription’]. Moskva.

Kaudviide

- Nurm, Ernst 1965. Vene nimede edasiandmisest eesti keeles [‘On the transfer of Russian names into Estonian’]. – Keel ja Kirjandus, 3, 165–170.

Võrguviited

- KNAB = Välisriikide kohanimed. Päring kohanimeandmebaasist [‘Foreign geographical names: Query in the Place Names Database KNAB’]. https://www.eki.ee/knab/p_mm_et.htm (15.8.2019).
- Rehema, Tuuli 2017. Mida teha võõrkeelsete tänavanimedega? – EKI keelenõuannete kogu (5.5.2017). <https://keeleabi.eki.ee/?leht=8&id=361> (15.8.2019).
- Trans.kribaja. <http://www.eki.ee/varia/transkribaja> (30.7.2020).
- RT I = Võõrkeelsete isikunimede ümberkirjutusreeglite kehtestamise määrus [‘Regulation Establishing the Rules of Transcription of Non-Estonian Personal Names’]. Riigi Teataja, 25.3.1998, 31, 427. <https://www.riigiteataja.ee/akt/25541> (15.8.2019).
- RT II = Isikunime andmisel ja kohaldamisel kasutatavate eesti-ladina tähtede ja sümbolite loetelu ning võõrkeelsete isikunimede ümberkirjutusreeglid [‘The List of Estonian-Latin Letters and Symbols Used Upon Assigning and Application of Personal Names and the Transcription Rules for Non-Estonian Personal Names’]. Riigi Teataja, 31.7.2019, 13. <https://www.riigiteataja.ee/akt/131072019013> (15.8.2019).
- RT III = Kohanimede transkribeerimist ja translitereerimist reeglistava tähetabeli kehtestamise määrus [‘Regulation Establishing the Character Tables for the Transcription and Transliteration of Place Names’]. Riigi Teataja, 20.11.2008, 96, 1323. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13073380> (15.8.2019)..

ON THE TRANSPOSITION OF RUSSIAN PLACE NAMES INTO ESTONIAN

Sirje Kupp-Sazonov, Oksana Palikova

University of Tartu

This article focuses on the problem of translating Russian place names into Estonian. The topic is relevant for legal translators whose daily work involves translating various documents that contain addresses. It is important that place names (addresses) in the translated text be correctly “re-translatable” back into the source language.

The aim of our study is to compare advice given in literature on the subject (theory) on the one hand to real translators’ strategies (practice) on the other.

There exist recommendations from a variety of sources and these recommendations are different for different languages. The main idea is that one should translate the part of the proper Russian noun which includes the common name (with lexical meaning) and then “restore” the origin of the part which is derived from the proper noun and formulate it in Estonian. This means that the translator should find the place name used for composing the name of the district or other type of administrative division. These recommendations end with a suggestion to differentiate between the fundamental end goals of translating legal texts and fictional texts.

To find out what happens in real translation practice we composed a set of questions in which we asked sworn, court and police translators to transpose Russian place names into Estonian. Our respondents demonstrated very different strategies: from total translation (*площадь Энергетиков* – *Energeetikute väljak* ‘Power engineers square’) to transliteration (the transposition of the letters, not the sounds: *ploštšad Energetikov*). Some examples of partial transcription were also to be found: *Energetikov väljak* ‘Energetikov square’. There were barely any examples of place names that translators had transposed identically.

Data collected from the questionnaire showed that there are quite large differences between theory and practice.

In order to improve this situation and reduce translator confusion we propose giving preference to the complete practical transcription (transliteration) of Russian place names in this type of text (legal documents) while keeping the original spelling in brackets afterwards, if possible. In future it could be useful to create an application which would automate the process of translating Russian proper nouns into Estonian.

Keywords: street names, translation, transcription, Estonian, Russian

Sirje Kupp-Sazonov (Tartu Ülikool) tegeleb vene-eesti-vene tõlkeküsimustega.

Lossi 3-414, 51003 Tartu, Estonia

sirje.kupp-sazonov@ut.ee

Oksana Palikova (Tartu Ülikool) peamised uurimisvaldkonnad on kakskeelne leksikograafia, semantika, leksikoloogia.

Lossi 3-414, 51003 Tartu, Estonia

oksana.palikova@ut.ee